

Załącznik do Uchwały Nr XLI/292/2017 Rady Gminy Barciany z dnia 19 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY BARCIANY NA 2018r.

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Podstawą tegoż dokumentu są zadania własne gminy wynikające z art.4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r z późniejszymi zmianami. Dokument jest spójny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 i Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 roku. Jest również kontynuacją szeregu działań gminy w zakresie profilaktyki uzależnienia alkoholowego obejmujących:

- profilaktykę uniwersalną adresowaną do całej populacji bez względu na stopień ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych,
 - profilaktykę selektywną ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka,
 - profilaktykę wskazującą adresowaną do osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego,
- oraz działania w grupie szkodliwie pijącej alkohol i uzależnionej.

Diagnoza szkód związanych z używaniem alkoholu w Gminie Barciany

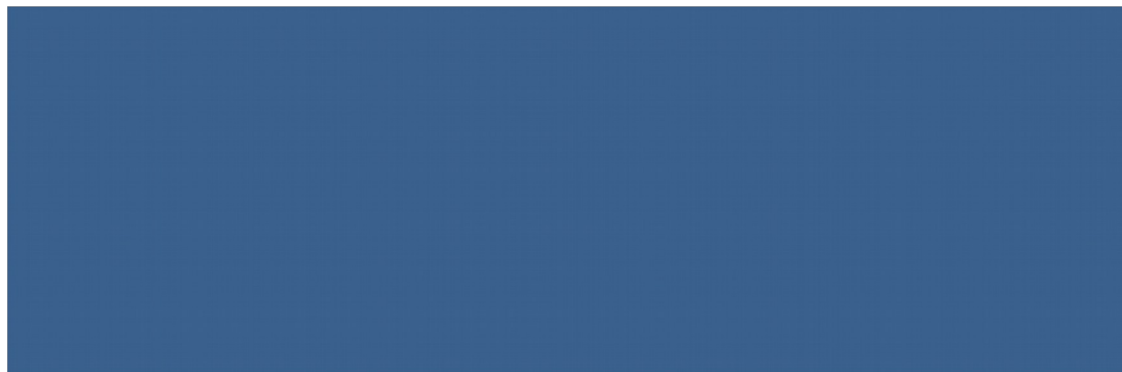
"Triadę najbardziej palących problemów w gminie stanowią [...], bezrobocie, zubożenie i alkoholizm. Problem alkoholizmu zajął stosunkowo wysoką pozycję na skali problemów gminy i wielu mieszkańców dostrzega jego negatywne oddziaływanie. W ocenie 27% badanych pijący alkohol stanowią potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w środowisku lokalnym, neguje takie zagrożenie pozostałe 73% badanych.[...]"

Zdaniem 23% badanych, spożycie alkoholu zdecydowanie wzrosło na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, przy czym dotyczy to zarówno pijących dorosłych jak i młodych ludzi. 30% respondentów uważa, że sytuacja jest taka sama od wielu lat i nie dają się zauważyć żadne istotne zmiany w tym obszarze. Trzeba jednak zauważyć, że aż 47% respondentów uznało nawet, że spożycie alkoholu na przestrzeni ostatniej dekady zmalało znacznie. [...]"

Zjawiskiem ciągle obecnym w środowisku jest, zdaniem badanych, widok osób pijących w miejscach publicznych. 42% uważa, że sytuacja w tym zakresie jest taka sama od wielu lat, nie zmieniając się na lepsze ani gorsze. 23% ocenia, że to zjawisko jest jeszcze bardziej dostrzegalne niż przed laty, chociaż 35% wysuwa tezę o poprawie stanu rzeczy w tym zakresie.[...]"

W gminie Barciany kontakt z alkoholem deklaruje średnio 38% uczniów. Okoliczności tego zdarzenia były podobne do inicjacji nikotynowej. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (62%). W dyskoteci/pubie po raz pierwszy piło alkohol 5% uczniów, na wagarach – 6%. Pozostali wskazywali na inne okoliczności inicjacji alkoholowej. Spośród tych, którzy pili już alkohol – większość (72%) wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy.[...]

Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 70% pijących uczniów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 18% uczniów. Częściej niż raz w tygodniu deklaruje spożywanie alkoholu 9% pijących uczniów, kolejne 3% uczniów sięga po alkohol prawie codziennie. [...]

Wykres 1: Częstość spożywania alkoholu przez uczniów Gminy Barciany

Podsumowując – należy stwierdzić, że mieszkańcy gminy uznają problemy związane z alkoholem za bardzo znaczące w ich środowisku, a sporo mieszkańców czuje bezpośrednie zagrożenie swojego bezpieczeństwa ze strony osób pijących. Część mieszkańców gminy dostrzega również obecność osób pijących w swoim środowisku i pozostawiającą wiele do życzenia „polską” kulturę picia. ”¹

I.1. Stosowane w programie skróty:

Ustawa – Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U z 2007 r., Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
GPPi RPA – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
PPPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie,

¹ DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH, BARCIANY 2013

GOK – Gminny Dom Kultury w Barcianach,
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach,

I.2. Cele strategiczne i narzędzia do realizacji Programu RPA:

Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających ze spożycia alkoholu w gminie Barciany poprzez poszerzanie wiedzy naukowej na temat zaburzeń wynikających z użycia alkoholu ,

1. Zmniejszanie rozmiarów aktualnie występujących problemów w tym poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych,
2. Zwiększenie zasobów narzędzi niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
3. Zwiększanie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
4. Zapobieganie społecznemu wykluczeniu osób uzależnionych,
5. Organizowanie pomocy w wychodzeniu z uzależnień,
6. Działanie na rzecz zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych, zmiany zachowań i postaw mieszkańców Gminy Barciany w sytuacjach związanych z alkoholem,
7. Poprawa skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,
8. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
9. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, sięgającym po narkotyki, organizowanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
10. Zwiększanie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych,
11. Zwiększanie dostępności i poprawa jakości pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym
12. Inicjowanie i wspieranie różnorodnych form zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży Gminy Barciany mających na celu rozpoznawanie i zaspakajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

I.3. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Barciany nr 3/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. działająca w zakresie:
 - a. Inicjowania i koordynowania polityki Gminy Barciany wobec problemów alkoholowych,
 - b. Prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Barciany,
 - c. Wytyczania priorytetów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i występowania do Wójta o ich realizację.
2. Komisja realizuje swój program poprzez wskazane przez siebie, istniejące lub do tego powoływane instytucje, organizacje i stowarzyszenia, z którymi działa, m.in.:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach, Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie, Sąd Rodzinny w Kętrzynie i instytucja kuratorów sądowych, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie, Gminny Dom Kultury w Barcianach, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, szkoły i stowarzyszenia działające na terenie gminy.

I. 4. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Źródłem finansowania zadań GPP i RPA, są środki przyznane przez Radę Gminy Barciany w drodze uchwały budżetowej, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych .

I.5.Regulamin działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2007 r., nr 70, poz. 473 z późn. zm.), Zarządzenia Wójta Gminy Barciany nr 3/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie zmiany składu komisji.
2. Zmian w składzie Komisji dokonuje Wójt na wniosek Przewodniczącego Komisji lub po zasięgnięciu opinii Komisji.
3. Komisję reprezentuje na zewnątrz jej Przewodniczący lub upoważniony przez niego członek Komisji.
4. Przyjmowanie wniosków o objęcie leczeniem osób nadużywających alkohol, przygotowanie niezbędnej dokumentacji do kierowania ich na leczenie, prowadzenie akt osób nadużywających alkohol, protokołowanie rozmów motywujących do leczenia się osób zgłoszonych do Komisji, prowadzenie stałej korespondencji z Sądem oraz instytucjami współpracującymi prowadzi Przewodniczący Komisji lub upoważniony przez niego członek komisji.
5. Komisja przeprowadza rozmowy motywujące z osobami zgłoszonymi na leczenie oraz prowadzi dokumentację w w/w sprawach. Dla zapewnienia sprawnej realizacji wniosków w czasie jednego posiedzenia zespołu nie powinno być więcej niż 12 rozmów.
6. Komisja kontroluje przestrzeganie przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w składzie – dwóch członków Komisji (w tym jeden przedstawiciel Policji). Przedstawiciel Policji będący członkiem Komisji organizuje kontrolę, zwołuje zespół i prowadzi niezbędną dokumentację (protokoły poszczególnych kontroli, protokół zbiorczy). Podkomisja zobowiązana jest do pozostawienia 1 egzemplarza protokołu pokontrolnego w kontrolowanej placówce. Zespół przedstawia Komisji kwartalne sprawozdania z kontroli wraz z wnioskami. Wraz z przyjęciem corocznych sprawozdań i po pozytywnym ich zaopiniowaniu Komisja weryfikuje skład Zespołu.

1.6. Zadania Komisji:

- a. przygotowanie i opiniowanie corocznie projektów programów profilaktyki i ocena ich realizacji za rok poprzedni najpóźniej do końca I kwartału,
- b. opiniowanie pism instytucji i stowarzyszeń dotyczących problematyki uzależnień, szkoleń członków Komisji i osób z nią współpracujących, współdziałanie z innymi komisjami, organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz profilaktyki,
- c. opracowywanie i przyjmowanie do realizacji przedsięwzięć doskonalących problematykę uzależnień,
- d. opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 3a Ustawy) poprzedzone w uzasadnionych przypadkach oględzinami w terenie,
- e. pełnienie w razie potrzeby przez członków Komisji dyżurów w siedzibie Komisji,
- f. koordynacja bieżącej realizacji Programu,
- g. opiniowanie pism dotyczących finansowania zadań ujętych w Programie,
- h. dyspozycja środkami w obrębie poszczególnych rozdziałów Programu,
- i. opiniowanie ofert na realizację zadań z zakresu programów profilaktycznych,
- j. przeprowadzanie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy Barciany,
- k. współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- l. branie udziału w naradach i szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji i wzrostowi kompetencji w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
- ł. Sporządzanie sprawozdań merytorycznych i finansowych do budżetu.

Posiedzenia Komisji zwołuje Przewodniczący Komisji. Komisja odbywa swoje posiedzenia plenarne nie częściej niż dwa razy w miesiącu w roku kalendarzowym.

Komisja przyjmuje decyzje zwykłą większością głosów. Dla ważności decyzji konieczna jest obecność 3 osób.

II. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Barciany na rok 2018

<i>Zadania ustawowe</i>	<i>Realizacja zadania</i>	<i>Realizator</i>	<i>Termin realizacji</i>
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie.	1. Dofinansowywanie i realizacja dodatkowych zajęć terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych od alkoholu.	GKRPA,	cały rok
	2. Finansowanie psychologa do terapii indywidualnej dla osób z problemem alkoholowym.	GKRPA,	cały rok
	3. Prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami zgłoszonymi na leczenie.	Punkt psychoedukacji indywidualnej GKRPA	cały rok
	4. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe. Prowadzenie stosownej korespondencji z sądem, policją. Realizacja stosownych opłat oraz utrzymanie siedziby GKRPA.	GKRPA	cały rok

<i>Zadania ustawowe</i>	<i>Realizacja zadania</i>	<i>Realizator</i>	<i>Termin realizacji</i>
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Dofinansowanie i prowadzenie punktu psychoedukacji indywidualnej dla osób z problemem alkoholowym oraz dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym ich bliskich	GOPS, GKRPA	cały rok
	2. Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	GKRPA, Punkt psychoedukacji indywidualnej	cały rok
	3. Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę.	Radca prawny Gminy GKRPA	cały rok
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	1. Dofinansowanie realizacji na terenie placówek oświatowych: a) programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży odpowiadających standardom wyznaczonym przez nowoczesne technologie profilaktyczne, b) innych zajęć pozalekcyjnych realizowanych przez nauczycieli i pedagogów z wykorzystaniem posiadanej bazy lokalowej i infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.	Stowarzyszenia, Szkoły Podstawowe, GKRPA,	cały rok
	2. Organizowanie i dofinansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu pracy z dziećmi i młodzieżą organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, którzy deklarują gotowość podjęcia pracy profilaktycznej- rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć. 3. Współorganizowanie oraz dofinansowywanie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez dla dzieci i młodzieży promujących idee abstynencji, m.in.: - dofinansowanie działalności liderów młodzieżowych	 Szkoły Podstawowe, GKRPA,	cały rok

<i>Zadania ustawowe</i>	<i>Realizacja zadania</i>	<i>Realizator</i>	<i>Termin realizacji</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie imprez promujących bezalkoholowy styl życia skierowanych do dzieci i młodzieży - promowanie bezalkoholowego trybu życia -poprzez dofinansowywanie różnego rodzaju spotkań profilaktycznych i edukujących mających pomóc rozwijać pożądane osobiste zainteresowania dla różnych środowisk, głównie młodzieżowych. <p>4. Zakup materiałów tematycznych związanych z problematyką uzależnień.</p> <p>5. Podnoszenie kwalifikacji członków komisji oraz osób współpracujących poprzez udział w szkoleniach i wymianę doświadczeń przez organizację spotkań i konferencji z innymi Komisjami RPA.</p> <p>6. Współfinansowanie i realizacja programów profilaktycznych, dofinansowanie świetlic działających na terenie gminy Barciany w celu rozwijania różnych form opieki w dni wolne od nauki i soboty dla dzieci i młodzieży z rodzin uzależnionych.</p> <p>7. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych zmierzających do zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży na terenach pozaszkolnych.</p> <p>8. Prowadzenie działalności edukacyjnej, informowanie społeczeństwa na temat działań profilaktycznych i</p>	<p>GKRPA,</p> <p>GKRPA,</p> <p>GKRPA</p> <p>GKRPA,</p> <p>GKRPA,</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>

<i>Zadania ustawowe</i>	<i>Realizacja zadania</i>	<i>Realizator</i>	<i>Termin realizacji</i>
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	rozwiązywania problemów alkoholowych podejmowanych na terenie gminy Barciany	Punkt psychoedukacji indywidualnej	cały rok
	1. Dofinansowywanie i organizacja różnych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. 2. Dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych i klubów sportowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.	GKRPA, GOK	cały rok
V. Inne	1. Kontrola: a) realizacji programów i działań profilaktycznych dofinansowywanych przez GKRPA, b) punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z art. 13 ust.2 oraz art. 15 ust.1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 2. Inne zadania wynikłe w ciągu roku.	GKRPA Zespół ds. kontroli GKRPA GKRPA	cały rok cały rok cały rok

ROZDZIAŁ III

Zasady wynagradzania za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barcianach::

Wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zespołów problemowych w wysokości ryczałtowej:

1. Przewodniczący Komisji- 200 zł. brutto miesięcznie.
2. Członkowie Komisji - 150 zł. brutto miesięcznie

Niniejszy 3-rozdziałowy Program został opracowany i zaopiniowany na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2017 r.

**Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Barcianach**